

Inleiding

Geen enkele propagandist is in staat om even snel en efficiënt de ware aard van de crisis in onze samenleving bloot te leggen als die crisis zelf. Neem nu bijvoorbeeld de rol van de banken en van de staat. Een jaar geleden maakten we mee hoe de meest essentiële dogma's van het vrije marktsysteem onderuitgehaald werden. In tegenstelling tot wat algemeen werd beweerd, leiden de markt en de concurrentie niet tot de sterkst mogelijke organisatie van onze samenleving. Het is precies het dogma van de concurrentie dat deze crisis heeft veroorzaakt. Een crisis die financiële instellingen met nochtans zeer solide reputatie, zoals Lehman Brothers in de VS of Fortis in België, in haar kielwater heeft meegezogen. De macht van de banken bleek zo groot dat zij het hele economische systeem in hun val dreigden mee te sleuren. En de staten konden niet anders dan ter hulp schieten, met het geld van de belastingplichtige wel te verstaan. In de vette jaren vergaarden de banken miljarden. Deze winst werd in dividend of onder de vorm van bonussen uitgekeerd aan de rijksten der aarde. Maar als dan de magere jaren aanbreken, dan kunnen wij er met zijn allen voor opdraaien.

En kijk, de overheidschuld barst uit zijn voegen. Overal duiken besparingsplannen en bezuinigingsmaatregelen op.

En wie ontsnapt andermaal aan die bezuinigingspolitiek? Natuurlijk, de banken. En hun aandeelhouders, aan wie nu al opnieuw premies en dividenden worden uitgekeerd. BNP Paribas heeft vandaag zowat een miljard euro opzijgezet voor de uitbetaling van premies aan hun beurshandelaars en directieleden. Dankzij de lage intrestvoeten voor hun leningen bij de centrale bank beginnen de grootbanken in Europa al opnieuw winst te maken. Maar de bedrijven en particulieren die bij hen geld komen lenen vragen ze een fikse interest te betalen.

In België zouden de banken nu een kleine bijdrage moeten betalen. De woordvoerder van de Deutsche Bank in België reageerde al onmiddellijk met een waarschuwende vinger: "Wij zijn tegen een belasting! Dit zou een terugslag hebben op de prijs voor onze klanten." De banken zullen de verhoging doorrekenen aan de mensen. En er bestaat geen enkel mechanisme dat hen dit kan verbieden.

Bovendien moet deze kleine bijdrage de staat helpen om in de toekomst zelf de spaarders te kunnen terugbetalen, als er een bank failliet gaat. De staat neemt dus de verantwoordelijkheid op van die banken. Zo heiligt de regering het principe: "als het goed gaat, is de winst voor de privé; als het slecht gaat, wordt het risico gedragen door de collectiviteit."

In een artikel, waarin hij het opneemt voor de openbare bankinstelling, schrijft Johan Vanzetti dat dit was te voorzien. Het is niet voldoende om te stellen dat er vanaf nu striktere regels of een betere coördinatie van de controlemechanismen zullen komen. In deze maatschappij zijn het bijna altijd de banken die de regels vastleggen. En zij kennen de wegen en hebben de middelen om deze te omzeilen. Voor de gemeenschap bestaat er maar een mogelijkheid om het financieel systeem te controleren en dat is de oprichting van een openbare bankinstelling. Vanzetti somt twaalf argumenten op voor een dergelijke maatregel. Een interessante bijdrage die moeilijk nog actueler kan zijn.

Wat de regeringen aan de banken geven, pakken ze elders weer af van overheidsdiensten. Ondermeer van die media die nog openbaar zijn. Deze werden al zwaar getroffen door de crisis. Nu worden ze belaagd door de eigen bevoegde instanties: de gewestregeringen. Zowel VRT als RTBF zullen hun portefeuille moeten opendoen. Luk Vandenhoeck, algemeen secretaris van de ACOD bij de VRT, stelt dit beleid aan de kaak. Hij neemt de verdediging op van de openbare informatieverstrekking.

Twintig jaar geleden verdwenen in Europa de socialistische landen. De vieringen laten een bittere nasmaak bij heel wat inwoners van die oude socialistische landen. We zetten onze bijdragen over het bilan en de toekomst van het socialisme verder.

Het tweede deel van de bijdrage van de Communistische Partij van Griekenland (KKE) behandelt twee thema's: het vraagstuk van de democratie in de Sovjet-Unie en hoe het opportunisme in de Westerse communistische landen heeft bijgedragen tot de geleidelijke ontbinding van het socialistische kamp. De KKE geeft tot slot ook haar visie op een toekomstige socialistische maatschappij.

U kunt verder ook het vervolg lezen van de bijdrage van Pol De Vos over Venezuela. Dit keer buigt hij zich over een bijzonder actuele kwestie: welke organisatie is in staat om Venezuela naar het "socialisme van de 21^e eeuw" te leiden?

Tot slot hebben wij voor u een zeer interessant boek gelezen van de Franse filosoof Alain Badiou. Hij geeft "De communistische hypothese" opnieuw een ereplaats. Hij slaagde er zelfs in hierover een debat op gang te brengen op de Franse tv-zenders.